

Тел.: (84375) 39-3-35; 39-4-72, факс: (84375) 39-3-35, e-mail: Mcel.Drz@tatar.ru,

РЕШЕНИЕ

с.Малая Цильна

КАРАР

2020 нче елның 26 нчы октябре

№ 2/3

«Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы Кече
Чынлы авыл жирлеге Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту
турында» карар проекты турында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Уставының 32 статьясындагы 1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы прокурорының 09.09.2020 ел, № 02-08-0220 протестын исәпкә алып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» карар проекты беренче укылышта кабул итәргә.

2. Кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлегенең рәсми сайтында һәм мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.

4. Карар проекты буенча ачык тыңлауларны 2020 елның 12 ноябрәндә 10.00 сәгатьтә Кече Чынлы мәдәният йортының тамаша залында түбәндәге адрес буенча билгеләргә: Татарстан Республикасы, Чүпрәле районы, Кече Чынлы авылы, Крупская урамы, 2 нче йорт.

Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлегенең рәсми сайтында урнаштырылган, Кече Чынлы авыл жирлеге Советының 16.04.2012 18/1 номерлы расланган карары белән, ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе нигезендә үткөрелә.

5. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту буенча муниципаль хокукый акт проекты буенча искәртмәләрне һәм тәкъдимнәрне исәпкә алу Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Советының 20.12.2013 ел, № 35/2 карары белән расланган Тәртип нигезендә башкарыла, ул Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлегенең рәсми сайтында урнаштырылган.

6. Әлеге проект буенча гражданның искәрмәләре һәм төкәдимнәре 2020 елның 10 ноябренә кадәр Кече Чынлы авылы, Крупская урамы, 2 нче йорт адресы буенча кабул ителә.

7. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл җирлегенә Советның законлылыкны һәм хокук тәртибен саклау буенча даими комиссиясенә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл җирлегенә Совет депутатының төзәтмәләрен өйрәнәргә һәм гомумиләштерергә, карар проектын эшләп бетерергә һәм аны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл җирлегенә Советына карауга кертергә.

8. Әлеге карар, гамәлдәге законнарда билгеләнгән башка срокларда үз көченә кәргән нигезләмәләрдән тыш, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында рәсми халыкка хәбәр итү һәм урнаштыру көнендә үз көченә керә.

Кече Чынлы авылы җирлегенә башлыгы:

Г.Ш.Халитов

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл җирлеге
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту

7 статьяның 1 пунктына түбәндәге эчтәлекле 19 пункт өстәргә:

«19) полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирү..»;

12.1 статьяның 3 пунктына түбәндәге эчтәлекле 10 пунктча өстәргә:

«10) в Поселении, в котором полномочия Совета Поселения осуществляются сходом граждан, по вопросам выдвижения, подготовки, отбора и реализации инициативных проектов;»;

түбәндәге эчтәлекле **15.1 статья** өстәргә:

«Статья 15.1. Инициативалы проектлар

1. Җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яки җирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча муниципаль берәмлек яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру максатларында җирлекнең башкарма комитетына инициативалы проект кертелергә мөмкин. Инициативалы проектлар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртибе җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициативалы проектны керту инициативасы белән, җирлек территориясендә яшәүче ун елдан да ким булмаган һәм уналтынчы яшькә җиткән, җирле иҗтимагый үзидарә органнары, иске авыл җирлеге (алга таба - проект инициаторлары) инициативалы төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны җирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Проект инициаторы булып чыгу хокукы авыл җирлеге Советының норматив хокукый акты нигезендә шулай ук җирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) тасвирламасы проблеманы хәл итү, аның өстенлекле әһәмияткә ия халкы өчен яки аның өлешендә;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрне) тасвирлау;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны тормышка ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләмнән тыш, әлеге акчаларны куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтмә;

8) жирлек территориясенә яисә аның өлешенә күрсәтмә, аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылчак, жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә;

9) жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка мәгълүматлар.

4. Инициативалы проект, аны авыл жирлеге башкарма комитетына керткәнче, гражданныр жыенында, жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр жыенында, жыелышында яки конференциясендә, инициативалы проект турында фикер алышу, аның жирлек халкы мәнфәгатьләренә яки аның өлешенә туры килүен билгеләү, инициативалы проектны тормышка ашыруның максатка ярашлыгын билгеләү, шулай ук жыеннар, жыелыш яки конференция тарафыннан инициативалы проектка ярдәм итү турында Карар кабул итү максатында каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки бер конференциядә берничә инициативалы проектны карау мөмкин.

Авыл жирлеге Советының норматив хокукый акты белән гражданнырның инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнырны сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән дә мөмкинлеге каралырга мөмкин.

Проект инициаторлары инициативалы проектны авыл жирлеге башкарма комитетына керткәндә, аңа жыен, жыелыш яки гражданныр конференцияләре беркетмәсен, гражданнырны сораштыру нәтижеләрен һәм (яки) жирлек халкының инициатив проектны яки аның өлешендәге инициативалы проектны хуплауларын раслаучы кул кую кәгазьләрен куялар.

5. Инициативалы проектны авыл жирлеге башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш күне эчендә жирлекнең "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 пункттында күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләр булырга тиеш.

Бер үк вакытта гражданныр жирлек башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында хәбәр итәләр, аларны тәкъдим итү вакыты биш эш күненнән дә ким булмаса тиеш. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен шестнадцат яшкә житкән жирлек халкы жибәергә хокуклы. Авыл жирлеге башкарма комитеты әлеге мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлеге мәгълүмат әлеге жирлек составына кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункттында әлеге мәгълүмат иске авыл торак пункты гражданнырына житкерелергә мөмкин.

6. Инициативалы проект авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан кертелгән күннән соң 30 күн эчендә мәжбүри каралырга тиеш.

Авыл жирлеге башкарма комитеты инициативалы проектны карау нәтижеләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм жирле бюджет турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектны тәзү һәм карау (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) тәртибе нигезендә тиешле максатларга һәм (яки) жирле бюджет турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә эшне дөвам итәргә.;

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очраklarның берсендә карар кабул итә:

1) инициативалы проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициативалы проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы таләпләренә туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуklar булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициативалы проектларны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) конкурс сайлап алуын узмаган инициативалы проектны тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты әлеге статьяның 5 пунктындагы 5 пунктчасында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү тәртибе жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларга карата инициативалы проектлар, инициативалы проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларга ярдәм итүдән баш тарту өчен нигезләр, мондый инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта пунктларның таләпләре 3, 6, 7, 8, 9, 11 әлеге статьяның 12 пункты да кулланылмый.

11. Әгәр жирлек башкарма комитетына берничә инициатива проекты кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, жирлек башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аның Формалаштыру һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә. Коллегиаль орган (комиссия) составы жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шул ук вакытта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, жирлек территориясендә яшәүче башка гражданныр, гражданныр җыены, җыелышы яки конференциясе белән вәкаләтле затлар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициативалы проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны иҗтимагый контрольдә тотарга хокуклы.

14. Жирлек башкарма комитетының инициатив проектын карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарынан файдалану, аны тормышка ашыруда катнашу, бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм жирлекнең рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру турында мәгълүмат. Авыл жирлеге Башкарма комитетының инициатив проектны тормышка ашыру нәтижәләре турындагы хисабы инициативалы проектны тормышка ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә жирлекнең рәсми сайтында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырылырга тиеш. Авыл жирлеге башкарма комитеты әлеге мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлеге мәгълүмат әлеге жирлек составына кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында әлеге мәгълүмат иске авыл торак пункты гражданнына житкерелергә мөмкин.»;

16 статьяда:

а) 6 пунктны түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициативалы проектны тикшерү һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

түбәндәге эчтәлекле 10.1 пункттын өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары инициативалы проектны проект инициаторлары сыйфатында тәкъдим итә алалар.»;

18.1 статьяның 6 пунктчасын түбәндәге эчтәлекле 4.1 пунктчага өстәргә:

«4.1) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициативалы проект кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы;»;

20 статьяда:

а) 1 пунктта «жирлекнең жирле үзидарә вазыйфаи затларын билгеләү» сүзләреннән соң «инициативалы проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүзләрен өстәргә,;

б) 2 пунктны түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Гражданныр жыелышында инициативалы проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча уналтынчы яшькә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициативалы проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданныр жыелышын билгеләү һәм үткөрү тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.»;

22 статьяда:

а) 2 пунктта түбәндәге эчтәлекле тәкъдим өстәргә: "гражданнырның инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерләрен ачыклау мәсьәләсе буенча үткәрелгән сораштыруда унтугыз яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган жирлек яки аның бер өлешендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.»;

б) 3 пунктны түбәндәге эчтәлекле 3 пунктча өстәргә:

«3) уналтынчы яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлек яисә аның бер өлешендә яшәүчеләрнең әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерләрен ачыклау өчен.»;

в) 7 пунктның 1 пунктчасында "жирлек халкы өчен" сүзләрен өстәргә»;

29 статьяның 2 пунктына түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Жирлек Советы депутатына үз вәкаләтләрен даими рәвештә гамәлгә ашыру өчен эш урынын (вазыйфасын) айга ике һәм алты эш көненнән дә ким булмаган чорга саклап калу гарантияләнгән.»;

42 статьяның 3 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

3. Жирлек башлыгы хокуклы түгел:

«1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә;

2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очрақлардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милек милекчеләр ширкәтенең гомуми җыелышында (конференция) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми җыелышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президентының алдан хәбәрнамәсе нигезендә катнашу, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советында, Муниципаль берәмлекләрнең бүтән берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү.;

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) идарә органнары, попечительлек яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчеләре составына, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, керергә.»;

48 статьяда:

15 пунктта «күпфатирлы йорттагы бина» сүзләрен «торак биналар» сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле 23 пункт өстәргә:

«23) полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирә.»;

